

ческую значимость в прогнозировании инновационных показателей имеют Дельфийский метод и метод морфологического анализа.

Секция 14

ИСТОРИЧЕСКИЙ ОПЫТ
СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО
И ПОЛИТИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ БЕЛАРУСИ

В.М. Бароуская
БДУ(Мінск)

ФІНАНСАВАННЕ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОУ
У ГОРАДЗЕ МІНСКУ (1919—1920 гг.)

Негатыўныя моманты ваенных дзеянняў польска-савецкай вайны 1919—1920 гг. і польскай акупацыі адпаведным чынам уплывалі на агульнае развіццё адукацыі ў гэты перыяд. Амаль усе навучальныя ўстановы краю апынуліся ў вельмі складаным эканамічным становішчы. Лёс большасці з іх залежыў ад дамінуючай формы фінансавання: дзяржаўнай або прыватнай.

Палова навучальных устаноў Мінска ў 1919—1920 гг. знаходзілася на ўтрыманні дзяржаўных структур польскага акупацыйнага апарата кіравання, прадстаўленага Галоўным упраўленнем усходніх зямель. Вырашэннем розных адукацыйных пытанняў займаліся спецыяльна прызначаныя школьны інспектары, якія працавалі пры акруговым ці павятовым камісарыяце. У абавязкі школьнага інспектара ўваходзіў кантроль за навучальным працэсам, вырашэнне пытання неабходнасці фінансавання адпаведнай навучальнай установы за дзяржаўны кошт, зацвярджанне персаналу. Вырашэннем асноўных праблем, звязаных з ажыццяўленнем адукацыйнага працэса ў Мінску, займаўся павятовы школьны інспектар А. Лянкоўскі [1, л. 47]. Частку сваіх асноўных абавязкаў ён пераклаў на плечы секцыі асветы і грамадскай апекі магістрата Мінска. Менавіта з бюджэта дадзенай секцыі і адбывалася фінансаванне большасці навучальных устаноў горада.

З 1 верасня 1919 г. па 1 студзеня 1920 г. на ўтрыманні секцыі асветы і грамадскай апекі знаходзілася 33 з 65 існуючых у горадзе ніжэйшых пачатковых школ, 6 з 20 існуючых вышэйшых пачатковых школ. Калі прааналізаваць асноўныя выдаткі, звязаныя з фінансаваннем навучальных устаноў, то большасць з іх прыходзіцца на ўтрыманне персаналу — 65 % (742 500 польскіх марак) [1, л. 25]. Сярэдняя зароботная плата нас-

таўніка ў пачатковай школе Мінска складала 1000 марак. У параўнанні — настаўнік пачатковай школы ў Мінскім павеце атрымоўваў 300—500 марак [2, л. 254]. Заработная плата залежыла ў дадзеным выпадку ад памераў бюджэта, магчымасці павелічэння даходаў з мясцовых рэсурсаў (падаткаў, розных збораў). Другой па велічыні формай выдаткаў былі выдаткі на апал і асвятленне школьных памяшканняў — 28 % (321 750 марак). Таксама выдаткоўваліся сродкі на арэнду і рамонт памяшканняў — каля 5 % (61 875 марак) ад агульных памераў выдаткаў, на розныя гаспадарчыя патрэбы — 2 % (16 500 марак) [2, л. 25].

Акрамя фінансавання навучальных устаноў за кошт секцыі асветы і грамадскай апекі магістрата Мінска, утрыманне адбывалася і прыватным чынам: за кошт школьных нацыянальных рад (32 ніжэйшыя пачатковыя школы, 14 вышэйшых пачатковых школ) [3, л. 36]. У Мінску ў 1919—1920 гг. існавала чатыры такія школьныя рады: Беларуская Школьная Рада Міншчыны, Польская Школьная Рада зямлі Мінскай, школьныя аддзелы Яўрэйскай Гміны і Татарскай Гміны.

Фінансаванне навучальных устаноў Мінска ў 1919—1920 гг. адбывалася двума шляхамі — дзяржаўным і прыватным чынам. Найлепш былі забяспечаны тыя навучальныя ўстановы, фінансаванне якіх ішло за дзяржаўны кошт.

Літаратура

1. Нацыянальны Архіў Рэспублікі Беларусь. — Фонд 603. — Воп. 1. — Спр. 9. Протоколы засяданій школьнай камісіі пры секцыі Просвешчэння Магістрата і сметы расходаў на зместанне школ. — 60 л.
2. Нацыянальны Архіў Рэспублікі Беларусь. — Фонд. 603. — Воп. 1. — Спр. 11. Переписка с культурно-просветительным отделом Белорусской военной комиссии, школами и приютами по финансовым вопросам (финансирование офицерских курсов, снабжение приютов). — 341 л.
3. Нацыянальны Архіў Рэспублікі Беларусь. — Фонд. 604. — Воп. 1. — Спр. 3. Переписка с секцией Просвешчэння Мінскага Магістрата аб обученні на беларусском языке в школах. — 485 л.

А.С. Кордюков
БГЭУ(Мінск)

ВОССТАНОВЛЕНИЕ СЕЛЬСКОГО ХОЗЯЙСТВА ЗАПАДНОЙ БЕЛАРУСИ В 1944—1950 гг. НА ПРИМЕРЕ КОБРИНЩИНЫ: ГОДЫ ИСПЫТАНИЙ И ЭНТУЗИАЗМА. ИСТОРИЯ КОБРИНСКОГО КРЕСТЬЯНСТВА

I. Актуальность и выбор темы исследования определены следующими факторами.

214

□□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□ □□□□□□□□.
□□□□□□□□.
□□□□□□□□ □□□□□□□□□□□□ □□□□□□□□□□
□□□□□□□□□□. □□□□□□□□.